

1. Biovarnostni ukrepi v rejah domačih živali

Vir: dostopno na <https://www.gov.si teme/biovarnostni-ukrepi-v-rejah-domacih-zivali/>

Splošni in posebni biovarnostni ukrepi

Splošni biovarnostni ukrepi so namenjeni vsem izvajalcem dejavnosti ne glede na način reje in vrsto oziroma kategorijo rejnih živali.

Splošni biovarnostni ukrepi obsegajo:

- nabavo živali iz preverjenih virov,
- izolacijo novo nabavljenih živali,
- ločevanje bolnih in zdravih živali,
- nadzor nad vstopanjem oseb v objekte z živalmi,
- uporabo zaščitne opreme,
- namestitev razkuževalne bariere na vseh vstopih v objekte z živalmi,
- redno čiščenje in razkuževanje,
- upoštevanje predpisov za ravnanje z živalskimi stranskimi proizvodi,
- redno spremljanje in beleženje zdravstvenega stanja živali in veterinarsko oskrbo ter
- zagotavljanje ustrezne vode in krme.

Te ukrepe morajo rejci izvajati ne glede na način reje in vrsto živali.

1.1. Kaj je biovarnost?

Biovarnost v reji živali je ključnega pomena za preprečevanje vnosa in širjenja nalezljivih bolezni v živinorejskih obratih. Gre za niz ukrepov in praks, ki zmanjšujejo tveganje okužb in zagotavljajo zdravje živali, varnost ljudi ter kakovost živalskih proizvodov. Biovarnost zajema ukrepe na ravni kmetije, prevoza, veterinarske oskrbe in nenazadnje zakonodaje.

Biovarnost ne pomeni spreminjanja načina reje, ampak vzpostavitev dodatnih preventivnih ukrepov za preprečevanje vnosa bolezni v rejo.

1.2. Odgovornosti pri zagotavljanju biovarnosti

Izvajalci dejavnosti so odgovorni za zdravje svojih živali in za zmanjševanje tveganja za vnos povzročiteljev bolezni v obrat oziroma njeno nadaljnje širjenje ter za sprejem ukrepov za biološko zaščito.

Vsi obiskovalci obrata so odgovorni za izvajanje biovarnostnih ukrepov, ki jih ima izvajalec dejavnosti določene v načrtu biovarnosti, vključno z opredeljenim obdobjem zadnjega stika obiskovalca obrata z živalmi iz drugega obrata.

Pri izvajanju svojih dejavnosti so veterinarji in druge uradne osebe, ki prihajajo v stik z živalmi, odgovorni za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za vnos povzročiteljev bolezni v obrate ter za prenos in širjenje bolezni znotraj obrata.

1.3. Pravilnik o biovarnosti

Pravilnik o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali je pomemben korak k bolj varni in trajnostni živinoreji, saj zagotavlja enotno in dosledno uporabo biovarnostnih ukrepov med rejci gojenih živali.

V njem so določeni **splošni in posebni biovarnostni ukrepi** za preprečevanje vnosa bolezni v obrate ter širjenja bolezni med obrati. Prav tako ureja kategorizacijo obratov, določitev stopnje tveganja za obrate ter način zbiranja podatkov v zvezi z biovarnostjo v centralnem informacijskem sistemu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

2. Kontrolni seznam praks za preprečevanje slinavke parkljevke (SIP)

V prilogi najdete zelo dober kontrolni seznam slinavke in parkljevke za preventivno prakso na kmetijah.

Referenca: center za varnost hrane in javno zdravje z državne univerze Iowa USA.

3. Viri spletnih mest do informacij, pravilnikov in navodil glede SIP

Splošne aktualne informacije o SIP:

<https://www.gov.si teme/slinavka-in-parkljevka/>.

Zloženka o SIP in dostopno mesto o osnovnih informacijah glede SIP:

https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/Bolezni-zivali/SIP/Slinavka-in-parkljevka_zlozenka.pdf

<https://www.gov.si teme/slinavka-in-parkljevka/#e308553>

Aktualni ukrepi za SIP:

<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/>

4. Pravilnik, načrt ukrepov in priporočila ob pojavu SIP

Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje slinavke in parkljevke (PISRS)

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV6792>

Načrt ukrepov ob pojavu slinavke in parkljevke v Republiki Sloveniji

https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/Bolezni-zivali/Nacrti-ukrepov/novi-nacrti-2024/SIP_21-1-2025.pdf